

UDVARHELYI HIRADÓ

UDVARHELYMEGYE FÜGGETLEN POLITIKAI LAPJA.

Az „Udvarhelymegyei Jegyzői-Egyület” hivatalos közlönye.
Előfizetési árak:
egész évre 8 kor. fél évre 4 kor. negyed évre 2 korona.
Egy szám ára 16 fl. — Tanítóknak egész évre 6 korona

Felolvasó szerkesztő: **Becsek Aladár.**

Hirdetések a legolcsóbban számítottak. Nyilttér sora
50 fillér. Megjelen betenként egyszer, 6—8 oldalon vasárnap
A hirdetés és nyilttér díja előre fizetendő.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Becsek D. Fia könyvnyomda

Udvarhelymegyei talpfák szállítása.

Székelyudvarhely, jan. 20.

Udvarhelyvármegye törvényhatósági bizottsága e héten tartott ülésében elhatározta, hogy Fás Gyula kir. erdőtanácsos javaslatára felirattal kéri meg a kereskedelemügyi minisztert a megyei talpfaszállításoknak kistermelők részére való biztosítása tekintetében.

A magyar államvasutak részére szükséges talpfák szállításánál e megyei kis vállalkozók igen háttérbe szorultak, mióta ezen szállításokra való ajánlatoknál csak a nagy vállalkozók részesülnek figyelemben. A kis vállalkozóknak ez a háttérbe szorulása pedig nemcsak ezekre nézve jelent hátrányt, hanem a megyében levő kisebb bükk-erdők anyagának értékesítése is mind kevésbé sikerül, s amellett a nép is sok munkaalkalomtól és értékesíthető mellékterménytől esik el, ami pedig a megye szerény gazdasági viszonyaiiban aránylag lényeges károkat okoz.

Udvarhelyvármegyében 1893-ban kezdték 10—15 ezer darabtal talpfaszállítást, s ez az anyag évről-évre emelkedett úgy, hogy az 1898. évben már 60 ezer darab talpfát adtak át a székelyudvarhelyi vasuti állomáson. Ugyancsak e megyében a parajdi vasuti állomáson is 1905. évtől kezdődőleg hozzákezdtek a talpfák szállításához, s az 1908. évben különösen bükkfából mintegy 120 ezer darabot adtak át. Udvarhelyvármegye erdővidéki részéből aztán még

az ágostonfalvi állomáshoz is szállítottak talpfát, hozzávetőleg mintegy 60 ezer darabot.

Az 1908. évtől kezdve azonban a szállításban óriási pangás állott be; az egyes termelők az eddig kitermelt anyagot is lényeges áreséssel igyekeztek mihamarabb nagyvállalkozóknak tudni. Az itteni kisvállalkozók ugyanis abba a kényszerhelyzetbe kerültek, hogy a szállításban mellözve lévén, készletüket nem tartogathatták, s e költséges továbbszállításukat nem eszközölhették. Így a talpfa céljából való termelés itt jóformán teljesen megszűnt.

Már pedig a fentebb közölt adatok szerint Udvarhelyvármegye erdősegeiből az 1908. évben is körülbelül 250—300 ezer bükk és tölgy talpfát adtak át, mely mennyiséget többnyire kis vállalkozók, sőt egyes kis erdőbirtokos székelyek saját erdejükből termelték és szállították. Ha most tekintetbe vesszük, hogy 300 ezer darab talpfához mintegy 50 ezer köbméter mufa szükséges és az itteni viszonyok között a mufának alkalmas rész legfeljebb 33 százaléka az összes fátomegnek, ebből megállapítható, hogy az 1908. évben a talpfák kitermelésén felül még mintegy 100 ezer köbméterre ment a visszamaradó törzsek és hulladékták tömege. Ezeket pedig tüzfának és szénfának dolgozták fel és így értékesítették.

A mufát köbméterenkint 2 koronával, a többi 1 koronával számítva, évenként az erdőbirtokosoknál 200 ezer kor. veszteség mutatkozik, ha az a mindinkább fenyegető helyzet beáll,

hogy Udvarhelymegyéből a m. á. v. részére talpfát nem szállíthatnak.

Hozzájárul ehhez, hogy a népnek éppen a legszegényebb osztálya a talpfakészítésnél, vasutra szállításnál, az átadásnál és berakásnál előforduló munkáktól nagyrésztben elesik, még pedig éppen abban az időszakban, mikor más munkája alig van, vagy éppen semmi sincsen. Ha ezeket a munkákat egy-egy talpfánál egy koronába számítjuk, akkor is 300 ezer kor. értékű munkaveszteség áll elő. Éppugy figyelembe véve a tüzi és szénfánál is a vágatási, szentési, fuvarozási és berakási munkákat, s köbméterenkint 1 koronába számítva annak értékét, ebből is 100 ezer korona veszteség áll elő.

Összesen tehát 600 ezer koronára számíthatjuk az anyag forgalmának és a munkának azt a veszteségét, mely évenként az 1908. évi munkához és forgalomhoz képest is bekövetkezik, ha az államvasuti szállítások teljesen elmaradnak. Ehhez a szomorú helyzethez pedig ijesztő gyorsasággal közeledünk, mert máris felére szállott le az 1908. évi szállítások mértéke.

Egyrészt az udvarhelyvármegyei feltáratlan bükkerdők anyaga ekként lekötött érték marad, mely csak a forgalom útján tudna hasznot hozni, míg mozdulatlanságában elvénuülnek, s természetes értékcsökkenésnek van kitéve. Másrészt azonban Udvarhelymegye népe is a legközvetlenebb munkaalkamat és keresetet veszíti el az erdők ilyen kényszerült elhanyagolása miatt, holott különösen a bükkfaerdők tartamos kihaz-

Életideálok.

Hol keressük ezt az igazi életideált?... Ősmagunkban. Minden ember saját magában hordozza az eszményt. Ha a lelkébe tekint, meglátja ott az örökkévalóságot és a mulandóságot. Az emberek sokat változhattak, de a sirhalom a lábuk alatt s a fénylő csillag a fejük fölött, nem változott meg. Ez a kettő mindig ugyanaz. S a közös életeszmenyt abban kell keresni, ami mindig ugyanaz marad: az örök emberiben.

Az igazi életideál az igazi ember. És ez az igazi ember, mint eszmény ott szunnyad minden lélekben és várja az életben való megvalósíttatását.

És ez éppen nem könnyű dolog, mert a megvalósítás munkája örök harcot jelent. Test és lélek állnak egymással szemben. A föld porából és emberi vágyakból összetett test örök harcra és a mennyi verőfényből és az örökkévalóság szépségeiből megalkotott lélek ellen. És mintha az a föld, melyen élünk lefolyik, segítségére sietne annak, ami a földből vétetett. Megdobban lábunk alatt a föld szive és az ember nem a felülről alászűrődő csodás harmóniát hallgatja, hanem azt a mindig egyforma, erőteljes dobbanást, mely ugyanazzal a szóval csábit és fenyeget. Az ember megérti ezt a szót és megismeri benne saját magát, a saját szavát.

Az életben már annak természeténél fogva is sokkal jobban kidomborodik a földi jellemvonás, semmint a mennyi. A föld az érzékiség hazája s a test az érzékiség képviselője. Az élet csábitásai körülhálózák az embert. Önzés, haszonlás, érzékiség fejlődik ki lelkében s mindegyik egy-egy kötolék lesz, mely a földhöz bilincsel.

Ezzel szemben áll a lélek. Egy tisztább világ emléke mibennünk. Örök igazságok, nagy eszmék hordozója. Legfőbb törvénye nem a természet, hanem

az erkölcsiség törvénye. Zeneje nem az érzékiség dala, hanem a menny beszédeje. Boldogsága nem az élvezetben való tombolás, hanem a lelkek összhangja, nem az érzékek feszültsége, hanem a föld és a menny csodás harmóniája.

A testi és lelki élet között megbékéltető összhangot teremteni, a test vágyait összeegyeztetni a lélek vágyaival, ez az igazi élet ideálja. Egy életet teremteni, melyben igazi összhang uralkodik, melyben e két szereplő közül egyik se kiált belé a másik szolámába, hanem mindegyik a maga hangján, a maga helyén, a maga erősségével szól, ez az élet-cél s a megvalósult élet-cél az a boldogság.

De hát az igazi boldogságot sobase adták ingyen. Ezért a boldogságot is sokat kell küzdeni és szenvedni. De a megvalósult életideálnak talán nem is utolsó értéke éppen abban rejlik, hogy nem kapjuk ingyen, hanem magunknak kell megszerelnünk és kivívniunk.

Maga az élet az a küzdőtér. Nem a kolostorok négy fala, nem a czellák magánya, nem a test sajnargatása, nem is száz- és százféle kizoztatása, hanem maga az élet. Abban az életben, mely előttünk áll, abban kell megvalósítanunk a közös emberi ideált. Felasztított sisakrostéllal oda kell állniunk és felvonnunk a harcot a föld minden hatalmasságával. Ha ezt nem tesszük, akkor csak elmonekültünk előlük, de nem győztük le őket. Le csak azt győztük, amivel megharcoltunk.

Igazi emberré kell lenniünk! A test és lélek örök harcában, uralomra kell juttatniunk a lelket a test felett, meg kell őrizniunk tökéletességünk lelkét, az Isten képét mi rajtunk, — ez minden ember életideálja.

Ez a nagy gondolat él a kódos mítoszok regéiben, ez szerepel, habár különböző név alatt a valóság különféleségében s az emberiség bölcsesinek tanításában ez az alaphang. Mint sejtés, ott él az

emberek szívében is. Öntudatlan érzésként hozzuk magunkkal, mint a lelkünkbe rejtett hivatasérzet gondolatát. Mennyi álmodásunk utolsó foszlánya az, emléke annak, hogy jobbak voltunk, reményeége annak, hogy jobbak lehetünk. Egyike az embereket átformáló nagy gondolatoknak. Ujjjateremi érzéseinket, újja szlly fogalmainkat s új irányba vezetli meggyőződésünket.

Az élet fejletlen öntudatlanságában, mikor még nincsen parancsolat s az erkölcsi törvény még szunynyad a lelkek mélyén, ez a szebb hazából magunkkal hozott álomfoszlány az igazi emberi ideál képviselője és védelmezője. Bennünk van kezdettől fogva s tőlünk várja megerősítését. Az öntudatlanságból öntudatra kell ébresztenünk, a határozatlanság ködéből a határozottság világosságára kell kivezetniünk. Ha azután érzésekkel, gondolatokkal felruháztuk és élővé tettük, akkor azt mondjuk: ilyen az igazi ember, ilyeneknek kell minniünk is lenniünk!...

Ez az igazi emberi ideál. És ez nem egyes kiváltságos emberé, hanem minden emberé. Bölcs vagy tudós, orvos, gazdag gyáros, követfejtő szegény, vagy a napi munkából tengődő napszámos?... Nos, hát ez az ideál mindegyiké, ez minden emberé! Nagy gondolat az, hogy mindannyian egyek lehetünk: igazi emberek!

Jöllehet ez az életideál mindig ugyanaz, mégis minden embernél különböző. Minden lélekben más tehetség és képesség van elrejtve. Amint két egyforma falevelet nem talál a természetűdős, úgy nincsen két egyforma emberlélek, hanem mindegyikben ott van az egyéniség megkülönböztető sajátysága. Egy kicsi, melyre az ember azt mondhatja: ez az onyém. Az onyém és senki másé. Azért, mert ez csakis az onyém, azért vagyok én egy különálló ember. Ez alkotja az én éneket, ez vagyok én magam.

A közös emberi az életideálnak csak alapvonalait rajzolja meg. A kidomborítás élessége és a meg-

nálásával és feldolgozásával egész tábor helybeli munkást lehetne elhelyezni, munkára szorítani s ez által a kivándorlástól is visszatartani.

Ezekre a nagy érdekekre való tekintettel szükséges, hogy a kereskedelemügyi miniszter az erdei gazdálkodás fellendítésére e megyének segítséget nyújtson, még pedig len a következő módok nyújtásával:

1. Udvarhelyvármegye részére évenként 250-300 ezer darab talpfa szállítása biztosítsák.

2. A Lániczky-féle szentkeresztbányai vasgyár reorganizáltassék és Erdővidéken új vasgyár létesítsék.

3. Az államvasutak részére tervbe vett hatodik talpfa-telítő telep helyeztessék nemzeti érdek szempontjából is Héjjasfalvára.

A 2. és 3. pont teljesítését egyébként a miniszter hivatali előde az 1909. év július hó 5-én kelt 30559. sz. elhatározásával kilátásba is helyezte.

4. Végül még kívánatosnak tartja a bizottság azt is, hogy az osztrák államvasutak magyarországi birtokain, a Resicán és Aninán létesített „Aczetongyár“ a bükkállomány jobb kihasználása és értékesítése szempontjából tanulmány tárgyává tétessék. Amennyiben pedig az a mondott célt csakugyan elősegíti, úgy hasonló vállalatoknak e megyében való létesítését is kegyeskedjék bizonyos támogatás engedélyezésével előmozdítani.

KRÓNIKÁS JEGYZETEK.

Székyudvarhely, január 21.

Nyugalantató jelenségek.

A képviselőház szerdai ülésén olyan jelenségek történtek, melyek minden bízgatlan gondolkodó emberben méltán keltenek aggodalmat. A már-már feledésbe ment obstrukcióból kapott izelítőt az

világítás fénye az egyéniség erejétől függ. Mint a művész keze egy és ugyanazon anyagból mást és mást formál, úgy az egyéniség ereje szerint másképp formálódik a közös emberi életideál. A köznapiság szürke kódéből ez emeli ki az embert. Egyes tehetségek csodás teremtőerejével ez szüli a kiváló embereket. Az erkölcsi jellem összhangzatosságával pedig ez teremti meg a nagy embereket. De az alapvetés mindig és mindig ugyanaz marad: az igaz emberi.

A közös emberi ideál a különböző élethivatás szerint is más és más fényt nyer. A közös eszmény csillogó aranyzárait a különös emberi hivatás átövi a maga külön szálaival. És ezek a szálok oly erővel fonódnak össze, hogy egymástól elszakítani nem lehet. Nem is szabad!

Minden élethivatás csak akkor lesz hivatás és csak akkor tölthető be igazán, ha megőrizzük ember voltunkat, sőt éppen a mi külön hivatásunkban kidomborítjuk igazi emberi lényünket.

Az Isten minden hivatást megszentel ugyan, mely az élet örökkévaló céljával megegyezik, de maga a hivatás még nem szenteli meg az embert. Hanem inkább minden embernek a maga lelkületével kell megszentelnie azt a hivatást, melyben munkálkodik.

Az igazi életideál az általános emberi és különös emberi hivatás összhangjában áll előttünk.

A lelkünkben pedig ott lakik egy tehetőség, — egy erkölcsötadó „erkölcsi fantáziának“ nevezi, — s ez a mi teljes ideálunkat élővé teszi mibenünk. Az űres csontvázra húst, a husba vért önt és megteremti a mi saját ideálunkat. Ez aztán a miénk és senki másé. És ez gondolkodik, érez, beszél és ítél. Magunkat látjuk benne mintegy álomlátásban, mi mozgunk, élünk benne, mintegy tisztultabb alakban. A mi látásunkat megelőzve hozni a valósághoz s a mi lelkünk ideálját megvalósítani a földön, ez az igazi élet tartalma — és célja.

Hol van hát az élet ideálja?... Ne keressük azt kinn az élet zajában, ne keressük azt a társadalom egyes értékeihez, hanem kössük önmagunkban, a saját lelkünkben. Igazi embernek lenni, nem más emberi életet élni, ez az igazi ideál!...

ország, s az éppen elég volt arra, hogy az embernek elmenjen a kedve a t. háztól.

A parlamenti helyzet feszültsége ma abban rejlik, hogy az ellenzék egy része lesben van, hogy obstrukciót csinálhasson; a kormányárt lesben van, hogy az obstrukciót elhárítsa.

Lehet, hogy az ellenzék egy részének obstrukció kedvét a választáson rajta nyert győzelem táplálja. De akár az egyik ok tüzelje az ellenzékét, akár a másik, mindenkor fel kell vetni a nemzet érdeke szempontjából: érdemes-e az obstrukciót megkockáztatni az adott viszonyok között? Igé-e megfelelő hasznót a nemzetnek az obstrukció? Meg lehet-e vele buktatni a kormányt és az ellenzéknek megfelelőbbet, az országra nézve hivatottabbat helyébe tenni? Ez akkor volna lehetséges, ha egy új választáson az ellenzék többéget remélhetne. Remélheti-e vajjon az ellenzék, hogy egy új választáson nyeregbe ülteti a nemzet? És nyeregbe ülven, mely kormányt fog alakítani, olyat, a mely mindazt kivívja, a mit a koalíció együtt, Andrássy, Kossuth és Justh külön-külön nem tudtak kivívni.

Mind ezekre a kérdésekre nem-mel kell válaszolnunk. Nem, mert a nemzet nem hajlandó egy céltalan fölfordulást elősegíteni. Nem hiszük, hogy a koalíció elemei ma különb képességgel bírnának a kormányzáshoz, mint bírtak akkor, a mikor az ország és hatalom egészen a kezükben volt. Ellenkezőleg azt hisszük, hogy a nemesebb küzdelemnek és a munkának hosszabb ideje szükséges arra, hogy az ellenzék visszanyerje a nemzet bizalmát. Időt kell adni a kormányának és pártjának, hogy azt a hasznos munkát, a mire esetleg képes, elvégezze. A kik kiábrándultak a koalícióból, a béke, új célok kitűzése, új eszmocsoportok megismosodása és a munkás várakozás idejének nézik a mostani helyzetet.

Goromba közbeszólások, s olyan koczkodás minőt Hieronymival szemben produkált Zboray, alkalmasak arra, hogy egy-egy félórát tartó művihart produkáljanak, de mi úgy látjuk, hogy a puszkapor nem a politikai levegőben de a temperamentumos képviselők — mellényzsebében van.

Ha a logika, a józan okoskodás, a hit abban, a mi természetese, szemben azzal a mi képtelen, nem csal, azt kell hinnünk, hogy az obstrukció veszedelem csak a levegőben, lóg, de nem hajszálou, hanem hajóskötélen.

Egy okos törvényjavaslat.

Ez a szegény ország már hirbette lett a külföld előtt az oda szállított hungarák révén, melyben éppen mi, Székelyföld, fölötté fontos szerepet játszottunk. Eddigél e szomorú állapoton csak egyes társadalmi egyesületek kívánták javítani. Hatósági segítség nélkül azonban semmiféle társadalmi akció sem lehet hatásos ezen a téren.

Most azonban maga az állam vállal arra nézve kötelezettséget, hogy az áldozatul szánt nőket és a leánykereskedőket a pályaudvarokon, a kikötőkben és utazás közben kinyomozzák s az előforduló esetekről központi intézeteik útján egymást közvetlenül értesítik. Ezt célozza Székely Ferencz miniszternek e héten beterjesztett törvényjavaslat.

Sőt arra is kötelezettséget vállal az állam, hogy az áldozatul esett nőket, ha akárők, akár a hozzátartozóik kéri, a hazájukba viasszállítják. A törvényhozás még a szállítás költségeiről is gondoskodik oly módon, hogy a nők vagyontalansága esetén a szállítás költségét saját területén mindig az az ország fizeti, amely utra indítja az illetőt, a tobbi költséget pedig a nők hazája fedezi.

A második törvényjavaslat szerint pedig az államok arra kötelezik magukat, hogy a leánykereskedést fogházbüntetéssel sújtják és a bünsőkről mindig értesítik egymást, miután itt egy nemzetközi bünsözvetkezetről van szó.

Most tehát a művelt államoknak ezen törvényes szövetsége kiegészíti, sőt pótolja a magyar hatóságok hiányos intézkedéseit.

A pornográfának nemzetközi üldözése is közérdeklő Magyarországot. Bár minálunk a közérkölciség még jobb lábon áll, mint például Párisban vagy Berlinben és a pornográfikus litteratura elenyészően csekély például a párisihoz képest, azért szükséges, hogy a magyar állam is vállalja azt a nemzetközi kötelezettséget, hogy az erkölcsellenes közlemények forgalmát az államok közös erővel akadályozzák meg. Mert itt nemcsak írott és nyomtatott könyvekről vagy lapokról van szó, hanem rajzokról és fényképekről is.

A magyar társadalom egy részében, hála isten-

nek, van még bizonyos természetes undor a pornográfával szemben. S bár egy-két szinbáz erősen korumpálja az egész ország közhangulatát, azért még ott tartunk, hogy a tulajdonképeni pornográfikus litteraturát a művelt közönség nagy része is visszatartja.

Ellenben azért Magyarország mégis hozzájárul a pornográfikus litteratura terjesztéséhez, mert nagyon sok német erkölcsellenes iratot nyomtatnak Budapesten és onnan küldözgetik külföldre, de különösen Németországba.

Mivel a pornográfikus iratnak és rajzoknak érelő hatása van a bűn számára, irtani kell azokat is hatóságilag. És ha azok a hatósági szervek, melyeket Székely törvényjavaslatai értelmében föl fogunk állítani minden államban, komoly lelkiismeretességgel veszik a dolgukat, akkor talán sikerül megtörni az erkölcsellenesség internacionális hálózatát.

HIREK.

Székyudvarhely, jan. 22.

Pusztulóban népies iparunk.

Az ipar természetese fejlődése a gyáripar javára nyilván fokozatosan és következetesen fogyatja a háziipart. Felszabadítja ezzel és más munkára telteli azt az erőt, mely eddig a házi felszerelés és ruházat elkészítésére lekötötte a háztartás idejének és munkaképességének jéréstét. Ez így rendjén is van. A szükségleteket olcsóbban állítja elő a gyár, a nép pedig biztosabb keresetért jut, ha az ipari munkát gyárakban végzi s nem otthon, primitív eszközökkel, pusztán kézi erővel. A baj csak az, hogy ezeközben elvesznek azok a sajátosságok, mik a népi ipart bizonyos nemzeti jelleggel öntik el.

A népek kulturális fejlődése egyttal nivellálja és internacionálissá teszi iparunkat. A házi berendezés és a ruházat például ma már nem minden kultúrembernél egyforma s a nép fiaiból is azok, a kik a városokba szivárognak, hamarosan elhagyják azokat az etnográfiai különösségeket, mik lélekben és ruházatban nemzetek és nemzetiségek szerint felismerhetőkké tették őket. A helyek ráadásul csizmat felváltja a czugos cipő, a gubát, ködmöt, szűrt a nemzetközi formájú télikabát. Ma még nem kell ugyan attól tartani, hogy a népies viselet veszendőbe megy, de a nivellálódás természetese célja az, hogy a falu népét is felszívja Nagy területen szükség-telenné vált már a szürszabómasteriség, s félo, hogy idő múltán megszűnik a falvakban is. Mert a nemzeti jelleghez való ragaszkodás belül és kívül, arányosan gyengül a kozmopolita életfelfogás és ipar térfoglalásával.

A népi ipar bizonyos megkülönböztető művészi elemeket teremtett meg. Kezdve a sátorverésen, a lakóház őszeeskabálásán, végezve a zománczos ötvösművészen, mindenben ősi formák, sajátos motívumok és jellegzetes rendszer nyilvánultak meg. Az egész középkoron át világhírű volt a magyar ötvös-ség és zománczműveink, a sajátos rekesz- és sodrony-zománczművek kapások voltak mindenfelé. Mázos edényeinknek meg volt az a könnyen felismerhető, értékes jellegzetesége, ami van, mondjuk, a messoni porcellánnak s a római terra sigillatának. Kardcsiszáraink, a kocsigyártók, szűcők, vargák, csizmadiák, fazekasok, szabók, kádarak és takácsok, a szövőfonó mesterség sokféle műveise mind fel tudtak mutatni munkájukban valami különváló karaktert, amivel bizonyították magyaros voltukat, önállóságukat és művészi készségüket. Hanyatlásával a népi ipar-nak természetesen megfogynak ezek a elkülönítő vonások is és eltűnnek a művészi elemek a mesterségből.

A magyar nép művészetének kutatói keservesen tapasztalják, hogy a magyar, székely falvakban rohamosan fogy a művészi kedv a saját használatra készült ipari cikkek előállításában. A díszesen kifaragott és színezett híres székely kapufélfától, a cifrán faragott bicskától a cifrán varrott szűrig mindenben kezd valami nyári szürkeség pusztítani. Találunk faragványokat és himzéseket, véscetteket és másokat, melyeknek színe, vonalrendszer s egész beállításja egy ősi művészt meghatározó erejével szól, de már alig akad, aki megértene annak szavát s a fáradságos munka helyett inkább gyári cikkeköt választ a nép fia, melyek egyáltalán nem vetettek rá gondot, hogy ellessék a népi ipar formáit és motívumait s fen-tartásuk annak sajátosságait.

Ezen a ponton válik szükségessé és közérde-

küvé annak emlegetése, hogy van-e sajnálni való a népi ipar hanyatlásán s majdnem pusztulásán a gyár-
iparral szemben? A dolgok természetesen rendje
szerint azon helyeket kivéve, hol ipari gócz-
pontok nem fejlődhetnek ki, ez nem lenne baj.
Baj azonban, hogy a gyár ipar nem igyekszik meg-
őrizni produktumaiban azokat a művészi sajátságokat,
mik iparcikkjeit összeköttetésbe hozták a népi
ipar kiszorított, elnyomott, szükségletlenül vált készit-
ményeivel s nem tartja fenn azokat a népi és nem-
zeti megkülönböztető formákat és művészi megnyi-
latkozásokat, mik egy évezreden át székelylelyé tették
onknek a népeknek szükségleti tárgyait, s őt magát is.

Egy hó közigazgatása.

Udvarhelyvármegye közigazgatási bizottsága f.
hó 16-ikán tartotta január havi ülését. Az ülésen
Haller János gróf főispán elnökölt, ki abból az al-
kalomból, hogy a bizottság ez évben első ízben ült
össze, a tagokat szívélyes szavakkal üdvözölte és a
múltban tanúsított támogatást kérte a jövőre. Kö-
szönetet mondott a bizottság útján a megye közön-
ségének, hogy a marosvásárhelyi beiktatására elki-
sértte. Üdvözölte a bizottság új tagjait abban a re-
ményben, köteleességüket hiven fogják teljesíteni; a
megye részéről igéri, hogy pártatlanul akarja betöl-
teni elnöki tisztét. A bizottság támogatását kéri az
esetre is, ha egyik-másik ülésre nem jöhetnek el, mely
esetben bizalmukkal az elnök helyettes alispánt kéri
támogatni, ki elnöki tisztét köteleesség tudással fogja
teljesíteni. (Eljenzés.)

Áttérve a napirendre, Dr. Sebesi János alispán
jelenti, hogy az alispáni iktatóra 982 úgydarab ér-
kezett; egy évre érvényes utlevél 48 adatot ki. E
jelentésnél Vajda Ferenc biz. tag szövevényes, hogy
a h. sz. mártoni reform. egyházközség templomát,
valamelyes jelentés alapján a főszoigabiró bezárta,
anélkül, hogy szakközvetet vitt volna a helyszínére.
Az eljárást kifogásolja, mert nem a formáknak meg-
felelőleg történt s éppet ezért tiltakozását fejezi ki,
hogy ilyen módon avatkozna az egyházközség
autonómijába. Ha jogos az eljárás, meghajlik előtte, de
kéri az alispánt, hogy az ügyet behatóan megvizs-
gálni és elégtételt szolgáltatni sziveskedjék. Dr. Sebesi
János alispán: Minden tisztviselőnek kötelessége az
egyházak autonómiáját tiszteletben tartani; az ügy-
ben készséggel el fog járni, azonban ez a kérdés nem
tartozik a bizottság elé; éppen ezért érdemileg nem
válaszol, de kijelenti, hogy a törvények szerint fog
eljárni. Elnök: A bizottsági tag jogát nem lehet
korlátozni, felszólalási jogát respektálni kell, mert ha
tulkapásról van szó, az a bizottság elé tartozik.
Biztosítja felszólalót, hogy gondja leaz rá, hogy a
tényállás megvilágíttassék, azonban nem hiheti, hogy
törvényellenesen járt volna el az illető tisztviselő.
A válaszokat úgy a felszólaló, mint a bizottság tu-
domásul vette.

Soó Gáspár: A száj és körömfájás a megye
legtöbb községében megszűnt, azonban zárlat felol-
dása nem lett elrendelve, amiből kiszámíthatatlan
káros származnak úgy a termelő, mint a fogyasztó
közönségre. Kéri az alispánt, hogy a fertőtleníté-
seket szorgalmazni, s oda hatni sziveskedjék, hogy
a fertőtlenítés sürgős keresztül vitele után a város
a zárlat alól felszabadíttassék. Dr. Sebesi János alis-
pán: A fertőtlenítés iránt szigorú rendelkezést adott
ki, s hogy ezt megkönnyítse, olcsó meszet is bocsátott
az illető gazdák rendelkezésére. A tulajdonosok csö-
könyösségén mulik, hogy a betegségtől a megye még
nem szabadult meg, amennyiben a betegséget sok
esetben eltitkolták. Gondja lesz rá, hogy a legszi-
goribban járjon el a mulasztókkal szemben. Soó
Gáspár azzal veszi tudomásul a választ, hogy nem
az alispán intézkedéseit kifogásolta, hanem egyes
előjárók mulasztásait.

Ezután az egyes előadók tették meg jelen-
téseiket. Barabás András árvaszéki elnök jelenti,
hogy az iktatóra érkezett 1145 úgydarabból 1019-et
elintézték. Vizsgálatot mintegy husz községben
tartott. Dr. Lengyel József m. főorvos jelentéséből
kijött, hogy decz. hó folyamán az egészségügyi
viszonyok kedvezők voltak; 108 hevenyfertőző beteg
állott gyógykezelés alatt; a kórházban 228 beteg re-
szült ápolásban. Rhédei János kir. tanfelügyelő jelenti:
Összesen 25 községben, 65 tanteremben figyelték
meg az iskolák és óvodák rendtartást, az oktatás és
nevelés sikerét. Buzdításul megemlíti, hogy az etédi
állami kisedodónál jeles, a homoródalmási, parajdi,
alsófalvi, etédi, elklódi. kőriapataki, bözdői állami,
a korondi községi, az atyhal és etédi róm. kath.

elemi iskolánál jó tanítási eredményt találtak. Anal-
fabéta tanfolyamot tanítóink csakis Kobátfalva,
Külömd, Lokod, Székelyvárság és városfalva köz-
ségekbén rendeztek és így buzdító körlevélnek e
tekintetben vajmi csekély sikere lett: ellenben iskolán
kívüli előadások tartása körül annál nagyobb a
szorgoskodás. A közközt. miniszter a koroldi és
gyepesi községi elemi iskolákat f. évi szeptembertől
állami kezelésbe venni, előbbi községben 4, utóbbiban
2 tanítósi állami elemi iskolát szervezni hajlandó,
ha a községek az általuk vállalt kötelezettségeket
teljesítik. Bözdői községben állami kisedodóva szer-
veztetett és annak vezetésével Ádám Aladár né
bizott meg. Udvarhelyvármegye területén 34
állami elemi iskolánál 1434, 18 községnél 409, 2
hitfelekezeti iskolánál 58, együtt 54 elemi iskolánál
1900 taggal van ifjúsági egyesület. A székelykeresz-
turi állami elemi iskolának 2, a homoródalmási és
kiszalombfalvi állami elemi iskolának 1-1 teremmel
való fejlesztése iránt felsőbb helyen ismételtelen is elő-
terjesztést tett. Kiszalombfalva, Szentábrahám és Szé-
kelykeresztur községekben az iskolázás e hó egy részé-
ben a föllépett járványos betegségek miatt szünetelt.
A miniszter a székelyudvarhelyi állami polgári leány-
iskola gyakorlati fejlesztést, fedezet hiányában ez
alkalommal sem engedélyezte. Homolay Lajos h.
pénzügyigazgató jelentése szerint egyenesadóban
befolyt 150.866 K. (a múlt év haszondidőszakában
befolyt összegnél több 29 000 K.-val), hadmentes-
ségi díjban 5313 K. (+ 1248 K.), bályogdíj és
jogilletékben 35 017 K. (+ 3095 K.), fogyasztási és
italadóra 85.088 K. (+ 16.578 K.), dohány jöve-
dékbén 42.782 K. (+ 2882 K.). Révffy kir. ügyész
jelenti, hogy a fogházakban 4 vizsgálati és 97 el-
ítelt fogoly volt letartóztatva. — Szobotka Rezső kir.
műszaki tanácsos jelentéséből kitűnt, hogy az utak
kielégítő állapotban voltak. A Kőkeresztúr szabályo-
zására a helyzet kedvezőbb s remélhető, hogy ez
évben az ügy megoldás nyer — Zonda József
főállatorvos az állategészségügyet javulónak jelzi,
mely után Dániel Lajos közzgazd. előadó tette meg
jelentését.

Tárgysorozat rendben ezután egyes albizottsá-
gokat megválasztották. Így az erdészeti bizottságba
titkos szavazás útján megválasztottak: Sebesi János
elnök, Soó Gáspár alelnök, Sándor Mózes. Fegyelmi
választmányba: dr. Nagy Samu, Sándor Mózes,
Soó Gáspár pöttag; tisztviselők: Homolay Lajos,
Rhédei János, Szobotka Rezső pöttag. Gyámügyi
felelősségi bizottságba: Válcsik Ferencz, dr. Nagy
Samu, Soó G, pöttag; főispán által kinevezettek:
dr. Mezei Ödön, Sándor Mózes, Gónczy Lajos pöttag.
Potádó felszólalási bizottságba: Nagy Samu, dr.
Mezei Ödön, Sándor Mózes, Válcsik Ferencz.

Az etédi tanító felelősségre szavazással úgy
döntöttek, hogy az ezen ügyben korábban hozott alispáni
végzését jóváhagyták, vagyis a községi előjáróságot
kötelezték a tanító gyűlések alkalmával felmerülő
fuvar és napidíj megfizetésére. A földmívelésügyi
miniszternek a közlegelők területeinek ápolása ügyé-
ben kelt leiratára elhatározták, hogy az illetékeseket
szigorú ellenőrzésre utasítják. Elhatározták, miszerint
feliratilag fogják kérelmezni a keresk. minisztert,
hogy a talpfák szállításánál a megyei kis vállalko-
zók figyelembe véssenek. A közigazgatási biz-
ulések idejének új beosztása után elhatározták, mi-
szerint a Székely vasut igazgatóságától nyert infor-
máció után közvetlen a kereskedelemügyi minisz-
terhez fordulnak a vonatok és a városi pályaudvar
jobb világitatása végett. Ezután egyes adóügyi
felelősségeket elintézték, mely után a gyűlés
véget ért.

Műkedvelői előadás. Mint jeleztük, a
városi szegények felségélyezésére, a Jótékony Nő-
egylet folyó hó 28-ikán műkedvelői előadást rendez,
melyet táncmulatság fog követni. A jeles műked-
velő gárda, Blumenthal és Kaldeburg francia szer-
zőknek *Mozgó Fényképek* című 3 felvonásos bohó-
zatát adja elő, melyet *Helldai Jenő* ültetett át
magyarba s mely hosszú időn keresztül a budapesti
Vigazinbáz egyik nagyszerű kassza darabja volt. A
darab vezetését *Hartmann János* főreáliskolai tanár,
egyleti titkár végzi s mint a próbákban már meg-
lehet állapítani, a darab műkedvelőink fényes sike-
rével fog járni. Hogy azonban a siker teljes legyen,
szükséges, hogy közönségünk megértse és méltá-
nyolja egy a rendezőegylet, mint a műkedvelők
fáradtságát és így azt a célt: a szegények és árvák
felségélyezését, melynek szolgálatában állanak. Éppen
ezért az estélyen a város társadalmá, osztály és

vallás különbség nélkül részt kell vegyen s a maga
apró filléreivel és koronáival támogatására kell
sietnie a szent céloak. Nincs kétségünk, hogy e
város közönségének nemesen érző szíve megdobban,
s készséggel hozza meg áldozatát, melynek elle-
nében még egy élvezetes estét is nyer. A szin-
darabban szerepelnek: *Bocs Endréné, Pálffy Ala-
dárné, Lántky Malvinka, Amberboj Aranka, Saemler
Ferencz, Nagy Elemér, Bocs Endre, Sebes József,
Szabó Endre, Parkas Károly.* A sugó tisztére *Fischer
Ferencz* nyerte meg a rendezőség. A mulatság a
Budapest-zálló termeiben lesz s az előadást, mint
jeleztük, tánc követi. Jegyeket Székely Dénes
könyvkereskedésében lehet előre váltani.

Közyűlés a városházán.

— Elfogadták az igazságügyminiszter javaslatát. —

Székelyudvarhely város képviselőtestülete teg-
nap délután tartott közgyűlésében végrehalásra ki-
mondotta, miszerint a törvényes épületének szük-
sleges 2300 négyszögöl területet átengedi az igaz-
ságügyi kormányknak s a jelenlegi törvényszéki
épület megvásárolja 100 ezer koronával a városháza
céljára. Határozatát a képviselőtestület, igen termé-
szetesen, az odavezető ut megnyitása és vashid ki-
építésével junktim hozta meg. 45 szavazattal 14 el-
lenében hozta meg a közgyűlés határozatát, fényes
bizonyosságot téve arról, hogy a város képviselőtestü-
letének többségében élénk en a vágy a város okos,
realis fejlesztése irányában.

A közgyűlés iránt a képviselőtestület tagjai
a tárgysorozatra kitűzött tárgy fontosságának megfe-
lelő érdeklődést tanúsítottak, ugyannyira, hogy a köz-
gyűlési terembe alig kétharmada fért be a tagoknak.
Gothárd János polgármester a gyűlés megnyitása s
a napirend megállapítása után bejelentette, hogy
Gyertyánffy Gábor a vízvezetési próba kulfurások
újra való megkezdésének megakadályozása végett
interpellációt adott be, melyre az érdemleges választ
a jövő gyűlésén adja meg. Tudomásul vették. Dr.
Solymossy Lajos a helypénz- és közevetvám ügyében
intéztet kérdést a polgármesterhez, kinek azon vá-
laszát, hogy azok elintézés alatt állanak, felszólaló
tudomásul vette. Ezután áttértek a tárgysorozat első
pontjára. az igazságügyminiszter leiratára, melyről a
törvényszéki elnök a következő átiratot küldötte:

Hivatkozással a 7959/1010. k. i. szám alatt
kelt átiratra, értesítem a Tekintetes Polgár-
mester urat, hogy a m. kir. Igazságügyminiszter
ur Ó Nagyméltósága a folyó évi január hó 3-án
1910. Ég. 414/25. I. M. szám alatt kelt rende-
letében kijelentette, hogy a Székelyudvarhelyen
emelendő törvénykezési épület és fogház telke
tárgyában mult évi november hó 30-án XI/1910.
szám alatt hozott városi határozatnak azt a fel-
tételt, hogy a 100.000 korona reáfizetés összeg
20 évi részletben legyen kamatmentesen letörlesz-
teszhető, nem fogadja el, hanem azt kívánja,
hogy a jelzett összeg egészben az épületek át-
adásakor fizetessék.

Értesítem továbbá a Tekintetes Polgár-
mester urat, hogy a m. kir. Igazságügyminiszter
ur Ó Nagyméltósága idézett rendeletében azt is
kijelentette, hogy a mult évi november hó 7-én
1910. Ég. 414/20. I. M. szám alatt kelt és mult
évi november hó 16-án 1910. El. 18.A/36. számú
átiatommal közölt rendeletében foglat elhatáro-
zását egész terjedelmében fentartja és hogy to-
vábbi alkudozásra ez ügyben nem hajlandó.

Székelyudvarhely, 1911. évi január hó 12-én.

Bayler Kálmán, kir. törvényszéki elnök.

Elnök részletesebb indokolás után a követ-
kező tanácsi javaslatot tette:

Tek. képv. testületi közgyűlés!

Igazságügyminiszter Ur Ónagyméltóságának
a kir. törvényszéki épület elhelyezése és az annak
szükséges telek átengedése, illetőleg kicszerelése
tárgyában f. év január hó 3-án, 1910. kg. 414/25
I. m. sz. alatt a helybeli kir. törvényszék elnök-
kéhez intézett s a helybeli kir. törvényszéki
elnök által idei 18 A/42. sz. alatt közölt azon
rendelkezését, mely szerint a városi képviselő
testületnek mult év november hó 30-án XI/1910.
sz. a. hozott határozatában foglat azon feltételt,
hogy a 100.000 korona reáfizetési összeg 20 évi
részletben legyen kamatmentesen letörleszhető,
nem fogadja el, hanem azt kívánja, hogy a jel-
zett összeg egyben az épületek átadásakor fizet-
tessek — a tanács a következő javaslattal ter-
jeszti elő:

Mondja ki a képv. testületi közgyűlés, hogy
mult év november hó 30-án XI/1910. sz. alatt
kelt határozatának azon részét, melyel a kir.
törvényszék, járásbíróság, ügyészség és fogház
céljaira szolgáló és használt három, épületes telek
csere pótlásaként felajánlott 100.000 korona

összeg 20 évi egyenlő, egyenként 3000 koronás részletben kamatmentes elfogadását kéri a Nagyméltóság m. kir. igazságügyminiszter urtól, oda módosítja, hogy „Székelyudvarhely város az eddigi tárgyalások rendén a kir. törvényszék és fogház céljaira a már természetben kimutatott, a vázrajzban pedig A. B. C. D. botükkal jelzett 2335 □ ölnyi területet és pedig a Rákóczi-utra néző részen 60 mtr., a sétatér felőli részen pedig 140 mtr. homlokzattal a Nagyméltóság m. kir. igazságügyminiszter Ur rendelkezésére bocsátja. A már körülírt és tulajdonjoggal átengedendő területért a m. kir. kincstár pedig Székelyudvarhely városnak cserébe adja a kir. törvényszék, járásbírószék, ügyészség és fogház céljaira használt, három épületet beleértve. Ezen csere pótlásaképp kikötött 100.000 koronát azonban köteles Székelyudvarhely város a csere tárgyát képező három darab épületet telek átadása, illetve átvétele alkalmával a m. kir. kincstárnak egy összegben kifizetni.

A javaslat mellett elsőnek dr. Horváth Károly szólalt fel, kinek alapos érvekkel támogatott beszéde igen kedvező benyomást tett a közgyűlés konzervatív tagjaira is. Ugyancsak a javaslat mellett szóaltak fel: gróf Mikes János, Becsek Aladár, dr. Solyomossy Lajos, Hlalky Miklós, dr. Sebesi János, ki a kérdésnek napirenden való tartásáért elismerését fejezte ki a polgármesternek. A javaslat ellen Gyertyánffy Gábor és Pap-Zakor József tettek ellenindítványt, az első a részletfizetés mellett való megmaradást, az utóbbi a törvényszéki épületnek meg nem vásárlását indítványozva. Kimerítő vita után szavazás alá került a kérdés, a mikor az utóbbi ellenindítványozó csatlakozott az előbbihez, s így két indítvány felett következett a szavazás. A tanács javaslata mellett 45 (abszolút többség), ellene 14 szavaztak.

Ezután a tárgysorozat többi pontjával gyorsan végeztek. Jövőhagyták a város és a közbirtokosság között a 40 ezer korona elhelyezéseire vonatkozó szerződést; egy pár illetékességét ügyben határozták; a közpénzeknek miként való elhelyezését névszerinti szavazással elhatározták; kimondták, hogy a vármegyei bizottságnak a fizetését előleges részletekben adják ki; egy pár fizetési előleget engedélyeztek.

Szabad lyceum. Mult vasárnap délután 167 hallgató jelenlétében, a Hymnus elnevelése után, Dr. Burnáz Imre orvos tartott igen tanulaóság előadást „A fertőző vagy ragályos betegségekről”. Nagy figyelemmel hallgatott előadásában főképp a kolera, tífusz és tüdővész ragályozás útján való terjedését ismertette. Rámutatott ezen betegségek terjedése elleni védekezés módzataira, s azon káros következményű mulasztásokra, melyek a tudatlanság és ragályozás tényének el nem hivatásából származnak. A minden részében tanulságokat nyújtott felolvasás után Izsák István iparos ifju szavalt közvetlenséggel Csengei Gusztávnak „A fogoly lenygel” cz. költeményét. Előadónak a hallgatóság köszönetét, szavalónak dicséretét Gyerkes Mihály biz. jegyző fejezte ki, mely után a Szózatot énekelte el a nagy számu érdeklődő hallgatóság. Ma délután 2 órakor Burger Arthur r. k. főgymn. tanár tart előadást a rendes helyen, a Polgári kör nagytermében.

Hivatali vizsgálat. A m. kir. pénzügyminiszterium kiküldöttje, Majthényi Géza osztálytanácsos, a helybeli m. kir. pénzügyigazgatóság ügy és belkezelésének megvizsgálására folyó hó 17-én városunkba érkezett. A vizsgálatot a következő napon d. e. 8 órakor meg is kezdette és minden nap reggeltől késő estig folytatja, nagy tudással és a pénzügyi közigazgatás minden ágazatára kiterjedő széleskörű ismerettel. Reméljük, hogy a tisztikar derekasan megállja helyét, mert nemcsak kellő szorgalommal, hanem szaktudással dolgozik.

A Nőegylet új titkársa. A Jótékony Nőegylet a mult vasárnap tartott gyűlésében az úresedésben levő egyleti titkári állásra egyhangulag Hartmann János főreléiskolai tanárt jelölte, s ezeu elhatározását egy küldöttség útján hozta tudomására, egyben felkérve, hogy az elvállalni szives legyen. Hartmann János a Nőegylet megtisztelő akarata előtt meghajolva, a titkárságot elfogadta. Hartmann János közéleti buzgó tevékenysége garanciát nyújt arra, hogy e humanus egyesület feladatának — szép múltjának megfelelőleg — jövőben is lankadatlan buzgósággal fog megfelelni.

Személyi hír. Meisel József brassói apát-főesperes plébános folyó hó 17-én városunkba érkezett, hogy az az nap tartandó szent Antal estélyen szabadelőadást tartson; 19-én utazott vissza székelyére. Itt létében Gróf Mikes János főesperes vendége volt.

Az anyakönyvi hivatal forgalma. Székelyudvarhely városban 1910. évben született 116 fiú és 106 leány, összesen 222, ebből 4 fiú és 3 leány halva született. Elismert 3 fiú és 4 leány, törvénytelen 5 fiú és 1 leány. — Meghalt 112 férfi és 84 nő, összesen 196 egyén, ebből kórházi idegen 40 férfi és 21 nő, összesen 61 egyén; marad helybeli halalt 135 s így a szaporodás az 1910. évben 70. — Házasságot 76 pár kötött. Nem tartjuk érdeklőnnek, ha Székelyudvarhely város utóbbi 10 évi népességét viszonyaira egy rövidke visszajáratást te gyünk. Eszerint

1901. évb. eszl.	250,	megh.	148,	ebből kórházi	35,	szap.	137
1902. " " "	212,	" "	211,	" "	46,	" "	47
1903. " " "	231,	" "	158,	" "	50,	" "	123
1904. " " "	213,	" "	179,	" "	54,	" "	88
1905. " " "	213,	" "	179,	" "	32,	" "	66
1906. " " "	202,	" "	171,	" "	42,	" "	73
1907. " " "	235,	" "	189,	" "	48,	" "	94
1908. " " "	212,	" "	174,	" "	50,	" "	88
1909. " " "	228,	" "	170,	" "	37,	" "	95
1910 " " "	222,	" "	196,	" "	61,	" "	87

10 év a. ossz. eszl. 2218, megh. 1775, ebből kórh. 455, szap. 898

Házasságot kötött 1901. évben 47 pár, 1902. évben 55 pár, 1903. évben 76 pár, 1904. évben 55 pár, 1905. évben 71 pár, 1906. évben 58 pár, 1907. évben 61 pár, 1908. évben 64 pár, 1909. évben 69 pár, 1910. évben 76 pár, 10 év alatt összesen 632 pár.

Casino közgyűlése. A Casino rendes közgyűléset f. hó 29-ikén, vasárnap, délután 3 órakor, tartja meg saját helyiségében.

A közg. bizottsági ülések napja. Udvarhelyvármegye közigazgatási bizottsága e héten tartott ülésében Hlaller János gróf főispán indítványára elhatározta, hogy az üléseket a jövő hótól kezdve minden hó 2 ik szerdáját követő hétfőn tartja meg.

Műsoros estély. A székelyudvarhelyi állami elemi népskolai tanító az állami elemi iskola szegény tanulóinak tankönyv-, tanszer- és ruhaszükséglettel való támogatása céljából február hó 1-én a „Budapest-szálló” nagytermében táncszalag egybekötött műsoros estélyt rendeznek. Az estély műsora: 1. „A bálkirálynő”. Vigjáték I. felvonásban. Irta Berczik Árpád. Személyek: Füleky Belzár Szász József r. k. főgymn. tanár, Natáli neje Pálffy Aladárné, Jozefin leányuk Lántky Lelle, Szabó Elemér Szabó, Fodor Taszilo Bálint József, Temei Laci Tolvaly Tibor, Gyarmaty Pista Herczeg Lajos, Kereszti Abris * * * Jean * * * Sugó: Szabó Lajos. 2. A tavasz, Erdőy Ernőtől. Eneklők: Adam Ida, Flórián Margit, Flórián Mariska, Géressy Ilonka, Lakatos Vilma, Matkássy Irén, Nagy Elvira, Nagy Irma. Nevelts Miczi, Papp Eszter, Sándor Juliaka, Szabó Ilonka, Gyerkes Mihály, György Ferenc, Horváth József adóhiv. gy., Kábdobó József, Lőrinczi Béla, Sebes József, Szabó Antal, Székely Zoltán, Szemesin László, Wass Lajos. 3. Hegedű szol. Játssa: Iták Károly ref. koll. zenetanár. 4. Melodráma. Fábán, Rákóczi hadnagya Farkas Imre és Lányi Ernőtől. Előadja Kiss Ferenc ref. főgymn. VIII. oszt. tanuló, zongorán kíséri Kassay F. Irén. 5. Szóló ének: Farkas Odón „Mily csodás” és Grieg „Solveig dala” éneklők: Váró Margit, zongorán kíséri: Rák Károly. 6. Három magyar dal: Szentgáli Gyulától és Négy magyar dal: Lányi Ernőtől. Éneklők a 2-ik pont alatti vegyes kar. 7. Tánc reggelig.

A Diák-bál rendezősege a bál meghívót a napokban küldöttézt. A kik tévedésből nem kaptak, de arra igényt tartanak, a rendezőség bármelyik tagjához forduljanak. Az estély, mely febr. 4-ikén lesz, megyszerte nagy az érdeklődés.

Szent Antal estély. Kedden, f. hó 17-ikén tartotta a szt. Antal társaság ezen évad első estélyét a főgimnázium tornacsarnokában Szabó Antal egyf. karnagy megnyitó éneke után Mikes János főesperes, mint az egyesület védnöke, hatalmas beszéddel nyitotta meg az estélyt, a egyszerűságot az estélyek ez évi sorozatát. Fülöp Erzeike kiváló tanulása, szép előadással szavalt a „Vörös automobil” című költeményt. Fábán Károly néhány dalt adott elő fuvolán tetszés mellett. Ezután következett Meisel József brassói apát-főesperes-plebános szabadelőadása. Gyönyörű gondolatokban kifejezve beszélt a krisztusi élet szépségéről, a közönség érdeklődését mindvégig lekötvé, mely hatalmas tapaviharhár honorálta a fenkölt. Minden részében magas színvonalon álló beszédet. Rák Károly zenetanár művészi zongora játéka valósággal elragadta a közönséget és a hatalmas tapanak engedve, még egy darabbal gyönyörködtette a hallgatóságot. Kovácsy László nagy tetszés mellett tartott humoros előadást. Reimer Juliaka Várady Antal egyik költeményét szavalt a sok közvetlenséggel. Bálint József zenekíséret mellett énekel néhány dalt, hangja csengő tiszta volt; a nagy tapanak engedve még két dallal töltötte meg a műsort.

Szabó Antal r. k. kántor szép egyházi éneke zárta be a sikerült estélyt. A begyűlt összeg 93 K., felül-fizetett Fás Gyula erdőőrvezető 2 K. t. Rendezték Kovács Pálné, Lukácsffy Teréz, Sós Gáspárné és Tamásy Péterné.

Nőegyleti fillérestély. A Nőegylet f. hó 28-ikán, szerdán tartandó fillérestélyét Amberboy Aranka, Szabolka Aranka és Tamás Márta rendezik, kik a következő csinos programot hozták össze: 1. Énekes vig monológot ad elő Gyertyánffy Etus. 2. Szaval: Konca Ármín 7. oszt. tanuló. 3. Szerlem historia, zongora mellett: előadja Váró Margit. 4. Szomorú jelenet, előadják: Konca Mariska és Gönczi Gábor.

Sajtóhíba. A Jótékony Nőegylet karácsonyfájára rendezett gyűjtés elszámolásában, mely az Udvarhelyi Híradó f. évi 2 ik számában közöltetett, egy sajtóhíba került be, amennyiben Glatz Károlyné önmaga nem 1, de 2 koronát adományozott a jelzett célra, amit az ezen gyűjtőív végösszege is igazol.

A helyi reform. egyházközség folyó hó 29-ikén délelőtt 11 órakor a volt leányiskola helyiségében közgyűlést tart, amikor egy gondnok, egy egyházi és presbiter választás lesz.

Drágasági ankté. Marosvásárhelyről írják: Vasárnap délután a városbáza nagytermében drágasági anktét tartottak, a melyen megjelentek a város összes notabilitásai is, a marosvásárhelyi és erdélyi gazdasági egyesületek küldöttei és nagyszámu közönség. Fekete Izsák előadó nagy figyelem mellett ismertette a drágaságot és annak okait és rámutatott a megszűntetés módzataira. Elsőnek Déry Zoltán volt államtitkár beszélt és megvédte a megtámadott agrárizmust, hosszasan beszélt az agrárok álláspontjának jogosultságairól, de elismeri a merkantilisták álláspontjának helyességét is. Dr. Székely Aladár országyűlései képviselő felazolálásában arra utalt, hogy a merkantilisták megerősítése egyetlen biztosítéka a magyar demokrácia megszilárdításának. A budapesti OMKE képviselője polemizált Déry beszéddel és kijelentette, hogy utraवलोकन vizit magával Budapestre azt a meggyőződését, hogy Deay, mint agrárvezér, akár elszólásképpen, akár tudatosan elismerte a merkantilisták álláspontjának helyességét. Az előadó a beszédekre reflektált és ezzel az ülés véget ért.

Polgári fillérestély. A Polgári önképző és segélyző egyesület ez évben első fillérestélyét e hó 23-ikán, hétfőn tartja. Ez estély rendezői: Csépp Berta, Hermann Eliz, Fischer Ferenc, Bodrogi Balázs. Műsor: „Bál az utkaparóánál”, párjelenet, előadják: Bartók Ágnes, Bányai Gábor. Ének szól Kovács Erzi által. A „hajmüvész”, hármass jelenet, előadják: Bodrogi Balázs, Nevelts István és Farkas Mózes Szaval: Daróczy József.

Nőegyleti gyűlés. A Jótékony Nőegylet a mult vasárnap Homolay Lajosné alelnök elnöklétével tartott gyűlésében elhatározta, hogy f. hó 28-ikán műkedvelői előadást, hushagyókedden pedig fejdiss-estélyt rendez. A titkár személyében való megállapodás után a benyújtott segélyezési kérvényeket tárgyalták, melynek rendén megállapították a segélyösszegek nagyságát és tizenkét újabb szegényt soroltak be a rendes segélyezették közé.

A Polgári önképző-egylet f. hó 23-ikára hirdettelt rendkívüli közgyűlést ma, vasárnap, délután 2 órakor tartja meg, saját helyiségében. A közgyűlés tárgyat a Kókereasztéri telek eladása, s egy alkalmas telek vásárlása képezi.

Az ónlaki Ifjúsági Egyesület február hó 4-én a közégbáza nagytermében színelőadással egybekötött jótékonycélu táncszalagot rendez, mely alkalommal a műkedvelők A csikós népszimfóvet adják elő.

Nyilvános elszámolás. Felkértek a következő sorok közlésére. A helybeli róm. kath. fiúiskola f. hó 8-án tartott gyermek-estélyen az összes bevétel 627 korona 19 fillér volt. Felülfizettek: Lemacher kapitány és özv. Spanillió 5—5 kor., Révfi kir. ügyész 4 kor. 40 fill., Gróf Mikes, Simó János, Tamás Balázs 3—3 kor., Kovács János, Id. Dézsy Antal, Matkássy Ignác, Szakács Károlyné, Zonda József 2—2 kor., Jancsik József, Novák N., Trunca szemlész 1—1 kor., Ferenczy Endre 60 fill., Orbán Miklós 20 fill. A szerzetes tanulok ezenel közönséget mondanak a n. é. közönség érdeklődéséért s azoknak szívessegért, kik bármiben hozzájárultak estélyünk sikeréhez. 627 19 koronával szemben 344 30 korona kiadás volt. Tiszta haszon 282 30 korona. Ebből 132 30 koronával 23 gyermeknek adunk ruhát. Részletesen: 8 egész öltönyt, 6 nadrágot, 5 kabátot, 3 pár cipőt, 1 pár csizmát. 50 koronát iskolai könyvtárnak gyarapítására fordítunk, míg 100 koronát takarékbá helyezünk s majd tavaszi ruhákra fordítjuk.

Nyugtázás. Udvarhelyi Híradó t. Szerkesztőségének Helyt. Az Udvarhelyi Híradónak a szegény iskolás gyermekek részére az év fordulóján rendezett 106 K. azaz egyszázhat korona gyűjtését átvetttem. Székelyudvarhely, 1911. jan. 15. *Gyermek Mihály, All. isk. igazgató.*

Nyilvános elszámolás. Udvarhelyvármegye alispáni hivatala a következő nyugtázás közlésére kért föl:

A felsősófalvi tűzkárosultak javára az „Udvarhelyi Híradó” 1910. évi július hó 24-ikén és 31-ikén megjelent 31. illetve 32. számaiban utóljára közlött nyilvános elszámolás óta Udvarhelyvármegye alispáni hivatal címére a következő adományok folytak be a székelyudvarhelyi kir. adóhivatalba:

Békésvármegye alispánja gyűjtése	K. 17-20
Magyarkanizsa város adománya	50—
Kecskemét város adománya	50—
Veszprém városi tanácsa gyűjtése	54—
Egri főszolgabírósg	8—
Szabadka város	50—
Felsőőrai körjegyző	—30
Segesvári városi tanács	1—
Brezsóbánya város	10—
Téglási községi előljáróság	10—
Nagyalambfalvi körjegyző	45—
Tovisi főszolgabíró	12-80
Szilágysomlyó város	5—
Naszódi főszolgabíró	79-50
Csanádvármegye alispánja	23 10
Ugyanaz (másodsor)	10—
Miskolczi főszolgabírósg	2—
Czegléd város	20—
Sz.-keresztúri előljáróság	74 80
Szamosújvári városi tanács	5—
Hajdubaházi előljáróság	2—
Jászpáti község	5—
Salgótarján nagyközség	50—
Zolyomvármegye alispánja	97 42
Csongrádvármegye törv. hat.	30—
Zenta r. t. város	25—
Szovátai fűrdőigazgatóság	130—
Sajókazinczi előljáróság	4 23
Endrőd község	10—
Nagysolymosi előljáróság	16-64
Tekei fűszolgabíró	31-54
Maros-Tordamegye alispánja	82 40
Balmazújvárosi előljáróság	3 48
Baja város adománya	20—
Nagykikinda város adománya	10—
Barsendrői körjegyző gyűjtése	16—
Győrvármegye alispánja	2-88
Szilágysármegye alispánja	46-70
Gajzágó István postamester	16-04
Benedek Kálmán főmérnök	162-40
Egri városi tanács	5-26
Temesvármegye törv. hat.	40—
Pestvármegye alispánja	168 78
Kisküküllővármegye alisp.	194-86
Úgocsa vármegye alispánja	71—
Brassóvármegye alispánja	220-74
Sárvári főszolgabíró	81-20
Kassa szab. kir. város adománya	20—
Nyitra vármegye törvényhatósága gyűjt.	25—
Torda-Aranyosvármegye gyűjtése	100—
Marosvásárhelyi „Székely Társaság” gy.	129 46
Szászrégeni városi tanács gyűjtése	12-30
Abásfalva és Homoródkörményfalva gy.	20—
Rimaszombat város gyűjtése	14—
Pancsova t. város	50—
Csiksomortán község	20—
Csikvárdotfalva község	20—
Csiksobottfalva község	40—
Lugos r. t. város	10—
Vasvármegye alispánja	209-28

Összesen: 2741 31

azaz Kettőezerhatszázötvenegy korona 31 fillér, mely összeg hozzáadva a korábbi nyugtázások alkalmával kimutatott 14641 K 79 fill. összeghez, a fenti célra az alispáni hivatal címére összesen 17383 K 10 fillér, azaz Tizenhétézerháromszáznyolcvanhárom korona 10 fillér folyt be. Ez összegnek a károsultak közt való arányos és méltányosság szerinti kiosztásáról gondoskodtam. Fogadják a könyörülő szívű adakozók, valamint a gyűjtés érdekében buzgólkodó egyesek, törvényhatóságok és egyéb testületek a károsultak nevében hálás köszönetemet.

Székelyudvarhely, 1911. évi január hó 11. é. Alispán helyett: Dr. Paál Árpád s. k., főjegyző.

x A „Vasárnapi Ujság” január 22-iki száma sokféle szép és érdekes képei közt bemutatja az Iparművészeti Múzeumban most megnyílt japán kiállítását, ifjabb gróf Tisza István arcképét, egy világ-hírű oryugijtemény nevezetesebb darabjait, képeket a Képe kiállításáról, a főpostán berendezett újságírószobát stb. A szépirodalmi olvasmányok közt vannak: Rákosi Viktor regénye, Ady Imre és Lányi Viktor versei, Keffka Margit novellája, Marczello Tinayre francziából fordított regénye. Egyéb közlemények: dr. Fialla Lajos, a nemrég elhunyt magyar eredetű bukaresti egyetemi orvostanár arcképe és nekrológja, konstantinápolyi levél, tárczacikk a hétről s a rendes heti rovatok: Irodalom és művészet, sajtójáték stb. — A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyed-évre öt korona, a „Világkrónika”-val együtt hat korona. Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság” kiadóhivatalában (Budapest, IV. ker., Egyetem-utca 4.

szám). Ugyanitt megrendelhető a „Képes Néplap” a legolcsóbb újság a magyar nép számára, félévre két korona negyven fillér.

IPAR és KÖZGAZDASÁG.

Megszűnt a száj- és körömfájás. Udvarhelymegyeben a hasított körmű állatok közt nagymértékben járványosan elterjedt ragadós száj- és körömfájás szűnőfélben van, *Székelyudvarhely városban pedig meg is szűnt.* Az elterjedt állati járvány a gazdáknak a sok kellemetlenség felül tetemes anyagi károkat okozott, melyet aztán a fogyasztó közönség érzett meg végeredményében. A járvány ereje most már megye szerte annyira csillapodott, hogy Székelyudvarhely városban *f. hó 24-ikén, kedden fizkö vásár meg lesz tartva.* A betegség lassu gyógyulásának oka abban rejlett, hogy a kisgazdák nem siettek eléggé a fertőtlenítéssel; ez az oka annak is, hogy még mindig számos község van zár alatt, hol a betegség már megszűnt, de a feloldás a fertőtlenítés hiányossága miatt nem történt meg. Ennek daczára a szabad forgalomba jutó községek száma folyton szaporodik. Ha a gazdák a hatóságot és az eljáró állatorvosokat kellően támogatják, remélhetőleg február hó közepére a vármegye területén vérszentesek lesz nyilvánítható.

A székelyföldi kirendeltség beszámolója.

Az a hatalmas és produktív gazdasági akció melyet a földmivélsügyi kormányzat a keleti vármegyék fellendítésére megindított — óriási léptékben halad előre. Az erdélyrészi (székelyföldi) földmivélsügyi kirendeltség, melynek vezetője dr. Kóós Mihály miniszteri osztálytanácsos, már elkészítette 1910. évi jelentését, melyben egy nagy, kihatásában fölülte fontos gazdasági munka alapoztatott meg. *Serényi* gróf földmivélsügyi miniszter támogatásával a Székelyföldön újabb gazdasági célok és törekvések jutottak érvényre és maga a perspektíva is egy egészen új képét mutatja annak az akciónak, mely közel nyolcz éve törekszik a székely vármegyék életéregetni növelni, szivósabbá tenni.

A jelentésből elsősorban szembetűnik mindjárt, hogy a miniszteri kirendeltség nem csak anyagi eszközökkel sietett a székely nép. felségítésére, hanem a gazdaemberrel előbb megismertette azokat az előnyöket, melyeket maga a gazdasági tudás nyújt. A föld geologiai ismerete, a gazdasági eszközök okzerű felhasználása, a termények értékesítése és főleg a terméketlen föld jótétele képezte feladatát annak a sok oktató tanításnak, melyeket arra hivatott egyének az u. n. Népházakban végeztek a gazdasági körökkel.

A szövetkezetek száma 400-ra emelkedett, a gazdakörök pedig meghaladják a 700-at.

A beérkezett jelentésekből kitűnik, hogy a kirendeltség legtöbb gondot ez évben a *legelők javítására és a víz nélküli községeknek — vízvezetékkel való ellátására* fordított.

A birtokrendezési perekben rendkívül nagy segítségére van a székelygazdáknak az a jogsegély, melyet a kirendeltség ügyvédje ingyen nyújt a szegényebb sorsú földmives népek.

A falusi tejszövetkezetek egy év alatt majdnem hatvanra emelkedtek, mely természetesen nem jelenthet egyebet, minthogy igazolja az eszme és törekvés komoly életrevalóságát.

A szövetkezetek olyan téren fejtenek ki ezzel kereskedelmi működést, a hol nem volt magánkereskedés és így annak jótékony hatását már is érzi a nagy közönség.

Serényi gróf földmivélsügyi miniszter egy újabb keleti körrendeletében egy új eszmét kapcsol be a közgazdasági élet szélesben elfolyó medrébe — azt tudniillik, hogy a miniszteri kirendeltség a vármegyei gazdasági egyesületekkel karöltve kell, hogy működjék.

A 7 napos munkásbiztosító járulék.

Az állami munkásbiztosító hivatal kettévágta a gordusi csomót, miután másként kibogozni nem tudta. Miután másfél évvel ezelőtt kimondotta, hogy a héthónapos járulékcsedés nem törvényes és megtiltotta az országos pénztárnak, hogy a járulékot ne hét, hanem hatnapra keresztet után szedje be, most törvényesnek jelentette ki, de azokra a munkaadókra nézve, kik rendszerint öt munkásnál többet foglalkoztatnak és — a munkásaikra nézve is. A kisiparosokat és a kisipari munkásokat, illetőleg azonban fentartotta azt a régebbi álláspontját, hogy a járulékot csak hat nap után szabad kivetni és beszédni ezután is. Ahoz szó sem fér, hogy a munkás-

biztosító hivatalnak ez az új álláspontja nagyon indokolt, legalább is az egész intézmény szempontjából. A mit az országos pénztár első elnöke Hatvany József báró előre látott, a mire jó előre figyelmeztette az érdekelteket, az bekövetkezett: az országos pénztár deficittel küzd s ennek a deficitnek óriási mértékű emelkedése fenyeget, ha az intézmény bevételei nem nagyobbodnak. Hatvany bárónak már akkor sikerült minden tényezőt meggyőznie ennek szükségességéről s ezért mondotta ki az országos pénztár már másfél évvel ezelőtt a hét hónapos járulékcsedését. Csak az állami hivatal nem hitt a deficitben, a mig meg nem volt a deficit. Most azután már a munkásbiztosító hivatal is belátta, hogy szükség van a nagyobb bevételre és megöröszítette az országos pénztár határozatát — félíg. A mennyire ugyanis a nagyipart és nagyipari munkás-ságot érinti. A kisiparosok továbbra is 2%-ot fizetnek, a nagyiparosok az eddigi 3% helyett 3½%-ot. Mert a hét hónapos járulékcsedés nem egyéb, mint az eddigi járuléknak egy fél százalékkal való felemelése. De ezzel egyuttal még nagyobb lesz az ellentét egyrészt a kisiparosok és nagyiparosok, másrészt a kisipari és nagyipari munkások között a járulékfizetés tekintetében. Ha azonban ez is fokozná az aránytalanul nagyobb számú nagyipari munkáság elégedetlenségét, az intézménnyel szemben igazágtalanság volna ezért a munkásbiztosító hivatal felelőssé tenni, a mikor egyedül a törvény hibás.

Kiadja: Becsek D. Fia könyvnyomdája.

226—911. szám.

Ajánlattételre Való felhívás.

Mezőpagocsa, Magyarpéterlaka, Selye, Somosd, Nagydorjáu és Firtosváraja községek vizellátási munkálatainak vállalatai uton való biztosítása céljából azokra ezennel nyilvános írásbeli versenytárgyalás hirdetik.

Pályázók, kik csakis magyar honosok és honi bejegyzett cégek lehetnek, felhivatnak, hogy a fentebbi munkálatok végrehajtására vonatkozó ajánlataikat a f. évi február hó 13-ik napjának reggeli 9 óráig annál is inkább igyekezzenek beadni az erdélyrészi (székelyföldi) miniszteri kirendeltséghez (Marosvásárhely), mert az elkésve érkezett ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

Megjegyeztetik, hogy az építési feltételek A. IV. 26. § a értelmében minden építési anyag és tárgy kizárólag hazai legyen, illetve azok hazai termelőktől vagy gyárosoktól szerzendők be, mit vállalkozó az eziránti felhívásra igazolni tartozik.

Oly vállalkozók, kik kiíró hivatal előtt eddig ismeretlenek, tartoznak megbízhatóságukat a reájuk nézve illetékes kereskedelmi és iparkamara bizonylatával igazolni.

Ajánlatot csakis az erre a célra készült ajánlati úrlapon, egységáruk alapján és pedig külön-külön vagy az összes munkákra lehet tenni és az ajánlatához melléklendő az ajánlati összeg 5 (öt) százalékának készpénzben (mely után kamat nem követelhető) vagy óvadék képes értékpapírral a kiíró hivatal pénztáránál való letételtel igazoló nyugta vagy az összegnek a hivatal címére történt elküldését igazoló postai feladóvény, megjegyezvén, hogy elfogadott ajánlattevő tartozni fog a szerződés megkötésekor az ajánlati összeg 10 (tíz) százalékát 4%-os magyar koronajáradékban kiíró hivatal pénztárába letenni, melynek megtörténte után ajánlati biztosítéka ki fog adatni.

Az ajánlat ajánlattevőre a benyújtástól számított 2 (kettő) hónapig kötelező és az elfogadott ajánlattevővel a szerződés az ajánlatok felbontásától számított 1 (egy) héten belül meg fog kottetni mindeuk községre nézve külön-külön.

Az ajánlatok felett az erdélyrészi (székelyföldi) miniszteri kirendeltség fog dönteni, ki is fentartja magának azt a jogot, hogy az ajánlatok között tekintet nélkül az ajánlati árakra, szabadon választhat.

Az ajánlati úrlap és boríték díjtalanul az ajánlati költségvetések a községek felsorolási sorrendje szerint 8-0, 4-0, 7-0, 4-0, 4-0, és 60 koronáért megszerezhetők, kiíró hivatalnál. (Sárkány Miklós kir. s. mérnöknl) hol azonfelül a tervek betekintheők.

Marosvásárhely, 1911. január hó 14-én.

Erdélyrészi (székelyföldi) miniszteri kirendeltség.

(Utáncyomás nem díjaztatik.)

MEGHÍVÓ

A „Székely Juhturógyár és Hízlalda Részvénytársaság“ által

1911. évi február hó 2-ikán d. e. 10 órakor

Székelyudvarhelyen, az „Agrár takarékpénztár főintézetének gyűléstermében

(Kossuth-utca 34. szám) tartandó

III. évi rendes közgyűlésére.

TÁRGYSOROZAT:

1. Az igazgatóság és felügyelőbizottság jelentése, a zárszámadások bemutatása.
2. Nyereség felosztása.
3. Az igazgatóság- és felügyelőbizottságnak a felmentvény megadása.
4. Az alapszabály 17. évi 20. §. módosítása.
5. Igazgatóság és felügyelőbizottság választása.
6. Indítványok.

Figyelmeztetés! A közgyűlésen csak azon t. részvényesek vehetnek részt és gyakorolhatják szavazati jogukat, akik részvényeiket a közgyűlés megnyitása előtt az „Agrár takarékpénztár rt.“ székelyudvarhelyi főintézetének pénztáránál letétbe helyezték.

Székelyudvarhely, 1911. január 18-án.

Az Igazgatóság.

Fizessen elő
a Vasárnapi Ujságra!

A VASÁRNAPI UJSÁG

a legrégebb, legkedveltebb
illusztrált hetilap.

ÖTVENNYOLCZADIK ÉVFOLYAM

Szerkeszti HOITSY PÁL.

Előfizetési ára: egész évre 20 korona,
félévre 10 korona, negyedévre 5 korona.

Mutatványszám ingyen.

Előfizetéseket elfogad

a „Vasárnapi Ujság“ kiadóhivatala

(FRANKLIN-TÁRSULAT)

Budapest, IV., Egyetem-utca 4. sz.

THE CAMPBELL
legelőbb rangu angli motorgyár világbiró

Motorjai és Lokomobiljai

benzin-nyerő- és szőlő-üzemeltető-berendezések, legújabb és legegyszerűbb szerkezetűek.

Legelőbb Legbiztosabb Zavartalan

Olcsó árak. Kedvező fizetési feltételek. Jótállás minden tekintetben. — Telefon 64—64.

Vezérképviselet:

Korányi Viktor BUDAPEST, VI., Liszt Ferenc-tér 9. szám.

Védjegy: „Horgony“

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

patent

egy régióknak bizonyított lázszor, mely már sok év óta legjobb bedorzsolásnak bizonyított közhívnél, oszlan és meghűtésnek.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatosságot legyünk és csak olyan eredeti üveget fogadjunk el, mely a „Horgony“ védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K—80, K 1.40 és K 2.— és ügyszólván minden gyógyszer-tárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest.

DE Richter gyógyszerlára az „Arany oroszlánhoz“, Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.

::: Minden :::
szőlőbirtokos

beültetheti szőlőjét, mert a legmegbízhatóbbnak ismert Nagyküküllői szőlőültvénytelep

Samu Jakab és Társa
MEDGYES (Erdély)

szállít azokvány minőségű szőlőültvényeket, továbbá amerikai sima és gyökeres szőlővesszőket különféle fajokban, **újításosságért** jótállva, dus választékban és legelőbb árért.

Renti telep elvállalja nagyobb területek felrigóztatását és beültetését, vagy pénzkölcsönt ad a megművelésre, mely összeg csak az termésből fizetendő. Ez uton alkalma nyílik szegény embernek is meggazdagodásra

Tessék képes árjegyzéket kézni!

Az árjegyzékben található számos **éltámerő levél**, ennél fogva minden szőlőbirtokos megrendelésének megtétele előtt az ismerős szemlélyiségektől úgy azó, mint irásköhleg bizonyosságot szerezhethet magának **fenti szőlőtelep megbí halóságából**

A piacon 3 szoba 1 mellékszoba, konyha
1911. február hó 1-től kiadó. — Köze-
lebbi feltételekről a főispáni hivatalban
értekeszhetni.

Újdonság a

Lecithin COGNAC

tápláló ereje folytán elsőrendű erősítő
gyógycognac.

A Lecithin Cognac testileg visz-
szamaradt egyéneknek, úgy gyer-
mekeknek mint felnőtteknek, de kivált lába-
dozóknak levő gyengékedők nél csodá atos
hatással bír, mert a hanyatló erő rövid hasz-
nát után tökéletesen helyre áll,
miért az orvosok nagyon ajánlják

Kizárólagos egyedüli elárúsító hely:

Gáspár és Pap kávé, fűszer, csemege
és cognac üzletében

Székelyudvarhelyt.
Kossuth-utca.

A Lédeczi Schenk Adolf cementgyára ajánlja legjobb minőségű és legmagasabb szilárdságu

Portland cementjét.

Gyári lerakat Székelyud-
varhely és vidéke részére **Papp Zakor Endre** vaskeraskodónél
Székelyudvarhely

A magyar királyi
államvasutak gépgyára

vezérügynök. képviselete teljes jogu megbízással.

A legjobb cséplőgépek.

Malomberendezések. Mindennemű motorok.

Ekék, boronák, répvágók, vető-
gépek, szecskavágók, lókapák és
mindenféle gazdasági eszközök

Újdonság! Szab „RECORD II.“ kombinált sor-
vetőgép. Sorba vet. Sorba trágyáz.

Számatalan elismerő levél a világ minden részéből.

52—5 Bizományos és kerületi képviselet:

Lányi József, Brassó. Iroda: Hosszu-utca 201. — Telefonszám 382. interurban

Bizományi raktárak: Hosszu utca 201. és Vasut-utca 25.

Gépjavitó műhely. — Vevőimnél előforduló javítások díjmentesek.

A sepsiszentgyörgyi műmalmok liszt és termény-
bizományos

Terményvásárlás nagyban és kicsinyben.

MASSEY-HARRIS CO R. T.

(Északamerika)

Legnagyobb független és kartellen kívül

álló arató és fűkaszó gépgyár.

Szénagyűjtők, szénaforgatók 6 villával,

istálló trágyaszárító gépek, tárcsás

boronák, rugós boronák, lókapák stb.

A világ legjobb gyártmányai.

Pontos kiszolgálás — Vrsenyárak. — Szolid kivitel.

Legmegezebbmenő jótállás.

A „Company For. The Traffic Of English Engine Specialities“
képviselet **gőz teherkocsikban**

Mindennemű automobilon.

Kiváló minőségű és egmagasabb szilárdságu PORTLANDCEMENTET ajánl olesó áron a

PORTLAND GEMENTGYÁR BRASSÓ

Itt helyben kapható RÖSLER és GÁBOR czégnél